

kregen een of twee losse bladeren van 't gemelde gedrukte exemplaar te gelijk, dat om met dat werk spoed te maken door hun, op orde van gemelde Bronkhorst, aan hetzelfde gemeenlijk tot 's avonds ten tien uuren is gewerkt geworden. De drukkers hadden last om tot 12 uur door te werken».

Klopte Bronkhorst met een stok tegen den zolder, «dan moesten zij de letteren door elkander smijten», hoorden de drukkers een afgesproken teeken, «dan moesten zij alle gedrukte bladen in zakken doen en verbergen».

Ook had hij opgemerkt dat, zoolang men met dit werk bezig was, zelfs over dag, de glazen bovendeur tegen de gewoonte met een haakje is vastgezet geworden. Bronkhorst had hun verboden, tegen wie ook te vertellen, dat zij als letterzetters een werk onder handen hadden, dat op een gegeven teeken «door elkander moest worden gegooid». Zij ontvingen, in plaats van *f* 4 per vel, een gulden meer om hen tot spoed aan te zetten; alle avonden kregen zij bovendien een flesch wijn en toen het werk geheel afgedrukt was, gaf hij *f* 2.— extra voor hun vieren om onder elkander te verdeelen. Dit laatste was zeker geen te groote gift.

Nauwelijks waren zij met zetten begonnen en hadden zij drie à vier pagina's gereed, of Baas Bronkhorst gelaste hun niet verder voort te gaan. Circa 8 dagen daarna is «aan hen, benevens aan de drukkers, geordonneert geworden al hunne respective instrumenten te brengen aan zeker huis in de boompjes alhier.» (Holtus, zoo verhaalt de bovengenoemde «Copy», had zijn pakhuis aangeboden «om 't aldaar te doen drukken, hetwelk door Bronkhorst wierd geaccepteert, zoo als hy Holtus ten dien einde zyn Pakhuis dan ook heeft opgeruimd, om plaats te maken». Hij zou daarbij een gruttersknecht hebben gebruikt, «welke Knecht gevraagd had, waarom hy deszelfs Pakhuis opruimde,